

Od roku 1990 cała działalność Spółdzielni odbywała się w nowo wybudowanym zakładzie. Systematycznie rozszerzano asortyment produkcji w branży kabli i przewodów, likwidując całkowicie branżę konfekcyjną.

Z małego, rozrzuconego po różnych punktach miasta i okolicy, powstał nowoczesny zakład przystosowany do potrzeb ludzi niepełnosprawnych.

Początek lat 90-tych, to kolejny trudny okres w historii Spółdzielni. Przemiany polityczne i gospodarcze zachodzące w Polsce spowodowały utratę dotychczasowych rynków zbytu. Ówczesny Zarząd Spółdzielni podjął próbę przeprowadzenia grupowych zwolnień. Zakończyła się ona niepowodzeniem wskutek zdecydowanej postawy załogi, godzącej się na obniżenie zarobków i urlopy bezpłatne, w celu przetrwania trudnego okresu.

W 1992 roku Spółdzielnia uzyskała status Zakładu Pracy Chronionej.

Powołany 30 lipca 1993 r. w nowym składzie Zarząd zajął się porządkowaniem gospodarki magazynowej. Rozpoczęto proces modernizacji ciągu technologicznego. Spółdzielnia podjęła wyzwania stawiane przez gospodarkę rynkową. Uruchomiono szereg mechanizmów marketingowych służących zaspokojeniu potrzeb klientów. Wszystkie istotne komórki organizacyjne objęte zostały działaniem sieci komputerowej.

Dostrzegając wagę zachodzących w Polsce przemian Zarząd Spółdzielni podjął w marcu 1996 r. decyzję o przystąpieniu do wdrażania w Spółdzielni systemu zapewnienia jakości zgodnego z normami ISO serii 9000. Uwieńczeniem tych prac stało się uzyskanie w 2000 roku certyfikatu wydanego przez TÜV Rheinland Euroqua Kft. Spółdzielnia Inwalidów TEXSIM weszła tym samym do elitarnego grona firm spełniających wymogi norm ISO serii 9000. Fakt ten w istotny sposób podniósł prestiż zakładu.

Pod koniec lat 90-tych Spółdzielnia zatrudniała ok. 250 osób, z czego 75% stanowiły osoby niepełnosprawne. Podstawowym rodzajem działalności była produkcja i konfekcjonowanie przewodów elektrycznych. Dominującą grupą były przewody elektroenergetyczne do odbiorników ruchomych i przenośnych, przewody słaboprądowe oraz przewody elektroenergetyczne do układania na stałe.

Korzystając z finansowego wsparcia Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, uruchomiono w roku 2001 produkcję przewodów przyłączeniowych, przeprowadzono również program informatyzacji i szkolenia kadry kierowniczej.

W 2003 roku dynamicznie zmieniające się uwarunkowania rynkowe, towarzyszące przemianom polskiej gospodarki, wymusiły na Spółdzielni wdrożenie nowych instrumentów zarządzania firmą, zwłaszcza w zakresie zarządzania wierzytelnościami i planowania działalności gospodarczej.

Spółdzielnia prowadzi działalność gospodarczą we własnych obiektach, w sześciu halach o łącznej powierzchni użytkowej ok. 4000 m² i zatrudnia ok. 200 osób w tym ponad 150 osób niepełnosprawnych.

TEKXSIM specjalizuje się w produkcji kabli i przewodów elektrycznych:

- przewody elektroenergetyczne do układania na stałe,
- przewody elektroenergetyczne do odbiorników ruchomych i przenośnych,
- przewody do pojazdów samochodowych,
- przewody mikrofonowe,
- przewody montażowe o izolacji i powłoce polwinitowej,
- przewody montażowe o izolacji polwinitowej,
- przewody antenowe,
- przewody radiofoniczne,
- telekomunikacyjne kable stacyjne, małej częstotliwości,
- przewody telekomunikacyjne do połączeń ruchomych,
- sznury do aparatów telefonicznych z wtykami modułowymi,
- sznury do aparatów telefonicznych z końcówkami,
- przewody przyłączeniowe i przedłużacze powszechnego użytku,
- przewody oponowe giętkie proste i rozciągane ogólnego przeznaczenia,
- przewody miedziane gołe,
- druty i żyły miedziane.

Ryc. 4.25.3. Nowoczesna linia technologiczna

pejskiej – planowane jest m.in. wyposażanie istniejących ciągów technologicznych w maszyny i urządzenia umożliwiające poszerzanie asortymentów wyrobów oraz ich jakości.

Posiadany potencjał produkcyjny i obrotowy oraz realizowane inwestycje technologiczno-maszynowe umożliwiają dalszy rozwój Spółdzielni, którego jednym z priorytetów jest zwiększenie dynamiki sprzedaży i jej rentowności. Ze względu na rosnące zapotrzebowanie na przewody dla przemysłu motoryzacyjnego rozpoczęto wdrażanie specjalnych wymagań systemowych stawianych przez producentów samochodów w oparciu o specyfikację ISO/TS 16949.

W najbliższych latach Spółdzielnia zamierza kontynuować wdrażanie innowacyjnych technologii przy wsparciu finansowym ze strony Unii Euro-

4.26

Biuro Badawcze ds. Jakości Stowarzyszenia Elektryków Polskich

BIURO BADAWCZE ds. JAKOŚCI, sukcesor BIURA ZNAKU PRZEPISOWEGO SEP, niezależna organizacja badawcza i certyfikująca wyroby elektryczne, od początku swojego istnienia (1933 r.) współpracuje z przemysłem kablowym w zakresie oceny zgodności i potwierdzania bezpieczeństwa przewodów i kabli.

Ryc. 4.26.1 Główna siedziba BBJ w Warszawie przy ul. M. Pożaryskiego 28

DZISIAJ BBJ

Jest akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji jednostką certyfikującą wyroby i laboratorium badawczym prowadzącą ocenę zgodności kabli i przewodów, aparatów niskiego napięcia, osprzętu elektroinstalacyjnego, sprzętu oświetleniowego, elektronicznego sprzętu powszechnego użytku, urządzeń techniki informatycznej i biurowej, oraz aparatury elektromedycznej; Prowadzi certyfikację dobrowolną związaną z uprawnieniami do nanoszenia na wyroby znaku bezpieczeństwa B, który jest własnością BBJ;

Jest uznaną jednostką certyfikującą wyroby i laboratorium badawczym w międzynarodowych systemach certyfikacyjnych, europejskich CCA (Cenelec Certification Agreement) i HAR (Agreement on the use of a Commonly Agreed Marking for Cables and Cords complying with Harmonised Specifications) oraz ogólnosiwiatowym IECEE (Worldwide System for Conformity Testing and Certification of Electrical Equipment);

Posiada status jednostki notyfikowanej dla LVD (Low Voltage Directive) i MDD (Medical Devices Directive) i IVMD (In Vitro Diagnostic Medical Devices Directive);

Prowadzi działalność doradczą i szkoleniową w zakresie postanowień dyrektyw europejskich (m.in. LVD, RoHS);

Uczestniczy czynnie w działalności normalizacyjnej PKN;

Prowadzi certyfikowany (ISO 9001) ośrodek szkoleniowo-doradczy dla małych i średnich przedsiębiorstw;

Prowadzi ośrodek informacji normalizacyjnej;

Jest agendą gospodarczą Stowarzyszenia Elektryków Polskich, działającą zgodnie z regulaminem zatwierdzonym przez Zarząd Główny SEP z dnia 2006-07-20;

Zatrudnia 65 pracowników, w tym 38 w Laboratorium.

Główna siedziba BBJ znajduje się w Warszawie przy ul. M. Pożaryskiego 28. BBJ ma swój oddział zamiejscowy w Lublinie przy ul. M. Rapackiego 13/15.

Przedstawiając DZISIAJ BBJ, nie sposób nie pamiętać o szczególnej historii Biura, jego tradycji w konsekwentnej realizacji zadania, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa wyrobów elektrycznych.

Nie sposób nie powiedzieć o założycielach Biura, organizatorach laboratoriów, współtwórcach prestiżu Biura, którzy przeprowadzili tę organizację przez ponad siedemdziesięcioletnią drogę w warunkach bardzo trudnych wydarzeń dziejowych i zaskakujących przemian społecznych.

WCZORAJ BBJ

Odzyskanie niepodległości w roku 1918 i tym samym konieczność odbudowy państwowości postawiła przed intelektualnymi środowiskami technicznymi wiele zadań; m.in. utworzenie spójnego systemu energetycznego, umożliwiającego rozwój gospodarczy kraju. W tych okolicznościach entuzjastyczny ruch stowarzyszeniowy środowisk polskich elektrotechników, działających uprzednio na obszarze trzech zaborów i nierzadko w konspiracji, owocuje w roku 1919 powstaniem STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH (SEP).

Pierwszym prezesem SEP zostaje Mieczysław Pożaryski, profesor (1919) Politechniki Warszawskiej; późniejszy wielokrotny dziekan wydziału elektrycznego PW.

Po powołaniu Polskiego Komitetu Elektrotechnicznego, Polska zostaje przyjęta do IEC (International Electrotechnical Commission). W 1926 r. powstaje

europajska organizacja CEE (International Commission on rules for the approval of electrical equipment); rozpoczyna działalność międzynarodowa instytucja ds. atestowania sprzętu elektrotechnicznego.

Powyższe stwarza warunki do powołania w 1933 roku, Biura Znak Przepisowego SEP, którego zadaniem będzie potwierdzanie zgodności wyrobów elektrycznych z wymaganiami Polskich Norm Elektrotechnicznych, opracowywanych w tym okresie także przez SEP, i nadawanie prawa do oznaczania wyrobów Znakiem Przepisowym (w postaci cechy literowej SEP w kole lub lnianej nitki barwy żółtej stosowanej do oznaczania przewodów).

W skład pierwszego Zarządu Biura weszli: Kazimierz Straszewski, Bolesław Jabłoński, Michał Zuker i Józef Podoski.

Kierownikiem Biura został Jerzy Skowroński a pierwszymi pracownikami byli: Edward Kobosko, Tadeusz Schwartz, Wiktor Kuszelewicz.

Początkowo Biuro mieściło się w piwnicy przy ul. Czackiego 3, a w 1936 r. zorganizowano laboratoria w gmachu ówczesnej siedziby SEP – pałacu Kronenberga, przy ulicy Królewskiej 15.

Należy przy tym podkreślić, że działalność Biura dotyczyła głównie oceny przewodów. Badano również grzejniki gospodarstwa domowego i materiały izolacyjne.

W roku 1938 przeprowadzono łącznie 44 inspekcje w fabrykach i zbadano 586 wyrobów.

O Znak Przepisowy mogły jednak ubiegać się tylko zakłady będące członkami zbiorowymi SEP.

O prestiżu znaku SEP świadczy fakt, że szereg elektrowni (m.in. Gdańska) wprowadziło na swoim terenie obowiązek stosowania przewodów z nitką SEP.

Podczas II Wojny Światowej pałac Kronenberga spłonął. Biuro przestaje istnieć.

Po wojnie, we wrześniu 1956, podczas IX Walnego Zjazdu Delegatów SEP, reaktywowano Biuro Znak Przepisowego jako agendę gospodarczą SEP o charakterze naukowo-technicznym, pracującą według zasad pełnego rozrachunku gospodarczego, jednak bez osobowości prawnej. Zanim jeszcze zostało ono zorganizowane, minister przemysłu maszynowego wydał zarządzenie w sprawie obowiązku uzyskiwania Znaku Przepisowego SEP dla 37 wyrobów (głównie przewodów, sprzętu elektroinstalacyjnego, sprzętu grzejnego użytku domowego, silników elektrycznych do użytku domowego i innych).

W roku 1957 Zarząd Główny SEP powołał na Przewodniczącego Rady Nadzorczej BBJ Kazimierza Kolbińskiego (pełnił tę funkcję do 1975 roku), a na dyrektora Biura Zygryda Junga.

Początkowo z uwagi na brak własnych laboratoriów badania były zlecane Instytutowi Elektrotechniki i Politechnice Warszawskiej.

W roku 1958 zbadano 304 wyroby.

W roku 1959 utworzono samodzielne stanowisko ds. normalizacji międzynarodowej, którego zadaniem było opracowywanie i analiza dokumentów normalizacyjnych Międzynarodowej Komisji Normalizacji Przepisów Attestowania Sprzętu Elektrotechnicznego z zakresu działalności Biura, przygotowywanie materiałów do konferencji międzynarodowych przy współpracy z odpowiednimi Komisjami normalizacyjnymi PKN, rozprowadzanie materiałów CEE do właściwych komisji PKN, konfrontowanie tych materiałów z normalizacją krajową prowadzoną przez PKN i poszczególne resorty oraz zakłady. Stanowisko to powierzono Ryszardowi Włodarskiemu.

Pierwsza własna pracownia badawcza BBJ powstaje w czerwcu 1961 roku w Pałacu Kultury i Nauki. Jest to pracownia badania przewodów. Jej pracami kieruje Henryk Kończykowski.

W 1962 SEP uzyskuje od PKN cesję do przyznawania producentom, na określone grupy wyrobów elektrycznych, prawa oznaczania ich znakami jakości. Znak Przepisowy SEP przestaje istnieć, wprowadzone zostają "KWE", "1" i "Q" a nazwa Biura zostaje zmieniona na Biuro Badawcze ds. Jakości.

W 1965 r. Dyrektorem Biura zostaje Tadeusz Skarżyński, sekretarz generalny SEP w latach 1958–1962.

W odpowiedzi na rozwijający się przemysł, obligatoryjność KWE a także zapotrzebowanie na dobrowolne znaki 1 i Q, powstają następne laboratoria BBJ, rozrzucone w różnych punktach Warszawy.

W 1969 zostają utworzone oddziały zamiejscowe BBJ, w Gliwicach (z pracownią badań przewodów, głównie nawojowych) i w Lublinie (początkowo z pracownią budowy aparatury badawczej oraz pracownią przewodów i kabli). Oddziały te będą prowadzili przez wiele lat, gliwicki – Zygmunt Rozewicz, lubelski – Stanisław Borkowski, Adam Fijut a następnie Teodor Pysznik.

Następuje istotny rozwój Biura.

W maju 1976 r. dyrektorem naczelnym Biura zostaje Jan Kossakowski, członek wielu krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń naukowo-technicznych, m.in. przewodniczący Polskiego Komitetu Oświeceniowego, później wiceprezydent Międzynarodowej Komisji Oświeceniowej (CIE).

W 1978 Laboratorium BBJ zostaje uznane, w całości, jako międzynarodowa stacja badawcza w ramach systemu atestacji IECCE. Z tego tytułu Biuro będzie także wykonywało rocznie kilka do kilkunastu badań wyrobów zagranicznych.

Na podstawie Uchwały nr 25 Rady Ministrów z dnia 6 lutego 1984 r. zostaje wydane Zarządzenie nr 37 Prezesa PKN z dnia 26 lipca 1984 r. w sprawie szczegółowego trybu kwalifikacji i oznaczania wyrobów państwowymi znakami jakości i znakiem bezpieczeństwa. BBJ zostaje upoważnione do prowadzenia kwalifikacji określonych zarządzeniem wyrobów.

W pracowniach budowy aparatury Biura wykonywana jest znaczna część nietypowego wyposażenia laboratoryjnego.

W dziale studiów a także w niektórych zakładach badawczych prowadzone są prace studialne związane z kwalifikacją jakości. Są to analizy poziomu jakości wyrobów w poszczególnych grupach asortymentowych; prace analityczne i doświadczalne, związane głównie z metodyką ustalania wymagań technicznych a także prace naukowe w dziedzinie metrologii.

Tłumaczone są również normy organizacji międzynarodowych.

W ramach utworzonego przedstawicielstwa inspekcyjnego Underwriters Laboratories Inc. (South Warsaw Center), pracownicy BBJ kontrolują produkcję wyrobów eksportowanych na rynek amerykański.

W 1990 wszystkie warszawskie komórki Biura zostają przeniesione do Międzylesia i zlokalizowane w jednym gmachu, w części odkupionej od Instytutu Elektrotechniki.

Zostaje wprowadzona Ustawa o badaniach i certyfikacji z dnia 3 kwietnia 1993 r., stanowiąca pierwszy krok w odejściu od systemu państwowej kwalifikacji jakości na rzecz badań i certyfikacji prowadzonych przez akredytowane laboratoria i jednostki certyfikujące. Ustawa wprowadza pojęcie obszaru regulowanego i nieregulowanego z odpowiednio obowiązkową i dobrowolną certyfikacją wyrobów.

W grudniu 1993 r. Biuro uzyskuje uprawnienia Jednostki Certyfikującej Wroby. Po 17 latach kierowania Biurem, w grudniu 1993 r., dyrektor Jan Kossakowski przechodzi na emeryturę. W wyniku konkursu stanowisko obejmuje Piotr Gondek.

W 1995 Laboratorium BBJ uzyskuje certyfikat akredytacji – wystawiony przez PCBC, poświadczający wprowadzony system zapewnienia jakości wg PN-EN 45001.

Zostają zawarte liczne porozumienia dwustronne o wzajemnym uznawaniu wyników badań i certyfikacji z ASEFA (Francja) w 1995 r., SEMKO (Szwecja) w 1997 r., EZU (Republika Czeska) w 1997 r., MEEI (Węgry) w 1997 r., SIQ (Słowenia) w 1997 r., NEMKO (Norwegia) w 1998 r., VDE (Niemcy) w 1999 r., TÜV (Niemcy) w 1999 r., IMQ (Włochy) w 2000 r., LCIE (Francja) w 2000 r., ISEP (Federacja Rosyjska) w 2000 r., UKRTest (Ukraina) w 2002 r.

W 1999 Oddział lubelski zostaje przeniesiony do nowego, własnego budynku, o powierzchni 3000 m², zaadaptowanego na potrzeby laboratorium.

Dzięki konsekwentnym działaniom wicedyrektora Biura, Tadeusza Bełdowskiego o wprowadzenie BBJ do wielostronnych porozumień jednostek certyfikujących, działających w obszarze oceny zgodności z normami CENELEC, w roku 2000 Biuro zostaje członkiem Cenelec Certification Agreement (CCA).

BBJ zostaje zaakceptowane jako NCB (National Certification Body) w międzynarodowym Systemie CB IECCE.

W 2002 Laboratorium BBJ uzyskuje certyfikat akredytacji wg PN-EN ISO/IEC 17025, wystawiony przez Polskie Centrum Akredytacji.

Podczas spotkania, w maju 2003, polskich producentów przewodów i osprzętu elektrycznego, zostaje zawiązane, z inicjatywy Dyrektora BBJ inż. Piotra Gondka, Stowarzyszenie Producentów Kabli i Osprzętu Elektrycznego. W roku 2005 podpisane zostało porozumienie o współpracy pomiędzy BBJ a Stowarzyszeniem.

W 2004 BBJ podpisuje umowę HAR – Agreement on the use of a Commonly Agreed Marking for Cables and Cords complying with Harmonised Specifications – i tym samym zostaje 19 sygnatariuszem Europejskiego Porozumienia HAR Group. Od tej pory Biuro posiada uprawnienia wydawania licencji na wspólny europejski znak HAR. Dla producentów oznacza to, że jedno badanie w BBJ + jedna licencja wydana przez BBJ = uznanie licencji jako własnej przez pozostałych 18 sygnatariuszy porozumienia HAR, to jest: ÖVE (Austria), CEBEC (Belgia), UL International DEMKO (Dania), SGS Fimko (Finlandia), LCIE (Francja), VDE (Niemcy), ELOT (Grecja), MEEI (Węgry), IMQ (Włochy), KEMA (Holandia), NEMKO (Norwegia), CERTIF (Portugalia), AENOR (Hiszpania), Intertek Semko (Szwecja), Electrosuisse (Szwajcaria), TSE (Turcja); BASEC (Anglia), EZU (Czechy).

BBJ otrzymuje uprawnienia Jednostki Notyfikowanej nr 1509 w zakresie dyrektywy niskonapięciowej i dyrektyw medycznych.

W 2006 BBJ wprowadza zasady certyfikacji na własny Znak Bezpieczeństwa.

Pozytywna ocena auditu przeprowadzonego przez międzynarodową grupę asesorów potwierdza kompetencje BBJ jako Laboratorium Badawczego i Jednostki Certyfikującej Wyroby dające prawo dalszego uczestnictwa BBJ w systemach CCA, HAR oraz CB IECCE.

Następuje zmiana na stanowisku dyrektora BBJ.

W wyniku konkursu zorganizowanego przez ZG SEP, Biurem będzie kierował Janusz Okólski, dotychczasowy wicedyrektor.

Zakład Kabli i Przewodów

Specjaliści branży kablowej BBJ pracują na potrzeby przemysłu krajowego od początku istnienia Biura Znaków Przepisowego. Już w 1933 roku przeprowadzili 7 wizytacji wytwórni przewodów i zbadali 228 próbek.

Do kontroli jakości przewodów znajdujących się w sprzedaży przyczyniali się wówczas Korespondenci Biura, wybierani przez terenowe oddziały SEP, którzy pobierali próbki do badań.

Pierwszą pracownią, w reaktywowanym po drugiej wojnie światowej Biurze, była pracownia badania przewodów. Zorganizowanie jej zaproponowano pracownikowi Politechniki Warszawskiej, Henrykowi Kończykowskiemu. Prace związane z projektowaniem i wykonaniem aparatury oraz pierwsze badania prowadzono jeszcze w Katedrze Sieci Elektrycznych PW, ale już w roku 1961 zorganizowane pod kierunkiem Henryka Kończykowskiego zostały stanowiska badawcze we własnej pracowni, w Pałacu Kultury i Nauki. Początkowo przedmiotem badań i orzecznictwa były przede wszystkim przewody powszechnego zastosowania.

Rozwój polskich kablowni i rozszerzenie asortymentu ich produkcji i w dużej mierze krajowy system certyfikacji obligatoryjnej powodują zwiększenie zapotrzebowania na badania BBJ. I tak pod koniec lat sześćdziesiątych badane są także przewody o specjalnym przeznaczeniu, jak górnicze, kolejowe, lotnicze, samochodowe a także kable elektroenergetyczne o izolacji papierowej i polwiniowej, kable telekomunikacyjne oraz przewody nawojowe. Badania wymagające pełnych odcinków fabrykacyjnych wykonywane są w laboratoriach producenta (m.in. sprawdzenia elektryczne izolacji kabli średniego napięcia i parametrów falowych kabli telekomunikacyjnych), w obecności specjalistów zakładu.

Od roku 1966 badania kabli elektroenergetycznych podzlecane były Wyższej Szkole Inżynierskiej w Lublinie, co spowoduje w roku 1969 utworzenie zamiejscowego oddziału BBJ właśnie w tym mieście.

Istnieje potrzeba rozbudowy laboratorium; – oddziały terenowe SEP zabiegają o utworzenie agend gospodarczych na ich terenie.

I tak w roku 1969 powstaje placówka Biura w Gliwicach, z pracownią przewodów (głównie nawojowych). Pracownię tę prowadził przez wiele lat Tadeusz Stefański, a od roku 1989 Elżbieta Plesińska.

W roku 1970, prowadzony przez Henryka Kończykowskiego Zakład Kabli, zostaje przeniesiony do lokalu przy ul. Szarej w Warszawie. Kierownikiem pracowni warszawskiej zostaje Anna Szlagier.

W roku 1971 zostaje uruchomiona pracownia lubelska, przez wiele lat kierowana przez Jolantę Mrówczyńską a następnie przez Jerzego Grytę, w której badane są głównie przewody górnicze i kolejowe oraz kable elektroenergetyczne (w tym okrętowe) i telekomunikacyjne przewody i kable.

Zakład Kabli i Przewodów staje się największą komórką Biura, zarówno pod względem liczby zatrudnionych, przychodu oraz liczby laboratoriów.

Na początku lat sześćdziesiątych zostaje powołana w Biurze Komisja Rzeczoznawców ds. Jakości, późniejsza Komisja Ekspertów, której zadaniem jest wyrażanie opinii w sprawach oceny wyrobów, opracowywanie Kryteriów Jakościowych dla poszczególnych grup przewodów oraz kabli i przepisów atestowania

wyrobów będących przedmiotem eksportu i importu a także opiniowanie prowadzonych w Biurze prac naukowo-badawczych i studialnych. W skład Komisji wchodził przedstawiciele ośrodków naukowo-technicznych, uczelni i instytutów, PKN oraz producentów.

Pierwszym jej przewodniczącym został Ryszard Włodarski, przedstawiciel PW, który pełnił tę funkcję do roku 1979, tj. do czasu ponownego zatrudnienia w BBJ, na stanowisku wicedyrektora. Następnie przewodniczącymi byli kolejno Adam Moniuszko (Instytut Łączności), Bohdan Długosz (Instytut Energetyki) i Jan Szlachetka (TELE-FONIKA).

Wieloletnimi członkami Komisji byli Ludmiła Grobicka (BBJ), Grażyna Lewaszkiewicz (PKN, potem BBJ), Anna Szlagier (BBJ), Ewa Sobierajska (PKN), Jolanta Mrówczyńska (BBJ), Elżbieta Śliwińska (BBJ), Bohdan Długosz (Instytut Energetyki), Marek Garbarski (PW, potem Raychem), Tadeusz Łapiński (OBR Energokabel), Henryk Kończykowski (BBJ), Zygmunt Koterak (OBR Energokabel), Adam Moniuszko (Instytut Łączności), Jerzy Prażewski (CBJW), Franciszek Spyra (OBR Energopomiar), Grzegorz Stępiak (OBR Energokabel), Leon Wieczorek (COBR Elektromontaż), Ryszard Włodarski (BBJ), Bogdan Zapaśnik i inni. Do udziału w posiedzeniach zapraszani byli również eksperci m.in. Jan Grobicki, (dyrektor OBR Energokabel), Jacek Piątkiewicz (PW) i przedstawiciele producentów w dotyczących ich sprawach.

Spotkania te, podczas których dyskutowano m.in. problemy związane z palnością, konstrukcją pierwszych kabli o izolacji z polietylenu usieciowanego, parametrami falowymi przewodów wielkiej częstotliwości, materiałami w kablach do metra – były okazją do wymiany doświadczeń pomiędzy naukowcami, technologami, użytkownikami i pracownikami laboratorium.

Warunki lokalowe zakładu w Warszawie były bardzo trudne – garaże przy ul. Dobrej w latach sześćdziesiątych, piwnica przy ulicy Szarej w latach 1970–1978, a potem, do roku 1991, niewielka stara willa z barakiem w odległych od Warszawy, chociaż pięknych Chyliczkach.

Ale w tym pionierskim okresie, pod kierunkiem Henryka Kończykowskiego (do roku 1975, w którym został z-cą dyrektora ds. technicznych), a następnie Ludmiły Grobickiej, kierownika zakładu do roku 1990, nie tylko wykonywane są setki badań typu rocznie i prowadzone jest orzecznictwo (także w ramach CB IECCE), ale organizowane są stanowiska badawcze (m.in. dla nowych pracowni w Gliwicach i Lublinie), powstają założenia projektowanej aparatury wg norm krajowych i międzynarodowych i prowadzone są prace doświadczalne.

W latach osiemdziesiątych do dotychczasowych głównych partnerów zakładu, to jest Bydgoskiej Fabryki Kabli, Krakowskiej Fabryki Kabli, Fabryki Kabli Ożarów, Śląskiej Fabryki Kabli i Fabryki Kabli Załom, dołączają nowopowstające niewielkie wytwórnie prywatne; – wzrasta liczba wykonywanych kontroli warunków techniczno-organizacyjnych produkcji i kontroli stosowania znaków; prowa-

dzione jest bezpłatne doradztwo dla producentów, głównie w zakresie wyposażenia i organizacji stanowisk kontroli jakości, a wizyty specjalistów dostosowywane są do zwykle napiętych terminów wytwórni. Pracownicy BBJ przyjmują wyzwania jakie stawiają sobie polskie kablownie za własne. Powstaje klimat współpracy i przyjaźni pomiędzy BBJ a Polskimi Wytwórniami Przewodów i Kabli, na pewno w dużej mierze wspierany atmosferą w kraju po latach stanu wojennego.

W ramach współpracy BBJ z amerykańskim Underwriters Laboratories Inc. (1983–1995) specjaliści zakładu wykonują inspekcje w zakresie nadzoru produkcji przewodów i kabli oraz sznurów, oznaczonych znakiem UL, w kilku polskich kablowniach.

Pod koniec lat osiemdziesiątych specjaliści zakładu biorą udział w odbiorach kabli importowanych (w ramach dopuszczenia wyrobów do obrotu w kraju) m. in. z Niemiec, Belgii i Jugosławii.

Powstają liczne opracowania studialne, przy współudziale m.in. Ryszarda Włodarskiego i Grażyny Lewaszkiewicz, w zakresie oceny metod badawczych, statystycznej oceny wyników badań, jakości stosowanych materiałów w wyrobach (np. odporności powłok na ścieranie, odporności polietylenu usieciowanego na naprężenia).

Ryc. 4.26.2 Wysokonapięciowe Laboratorium Kablowe w Warszawie,
Piotr Nowogórski bada kabel średniego napięcia

W latach 1990–1993, już w Międzyzlesiu powstaje, zaprojektowane i zorganizowane przez Ryszarda Włodarskiego, Wysokonapięciowe Laboratorium Kablowe, wyposażone w aparaturę (głównie produkcji Robinsona i Tettexa) do sprawdzania właściwości elektrycznych izolacji kabli średnich napięć. Badane będą w nim liczne próbki kabli produkcji Bydgoskiej Fabryki Kabli, Krakowskiej Fabryki Kabli, Fabryki Kabli Ożarów, TELE-FONIKI i kabli importowanych.

W roku 1995 wszystkie laboratoria zakładu (którym od 1993 r. kieruje Jolanta Mrówczyńska) uzyskują akredytację według normy europejskiej EN 45001. Wyłączoną z zakładu, zgodnie z wymaganiem EN 45011, certyfikację kabli i przewodów, w ramach jednostki certyfikującej BBJ poprowadzi od 1995 r. dotychczasowy kierownik warszawskiej pracowni badawczej mgr inż. Elżbieta Śliwińska (aktualnie kierownik Jednostki Certyfikującej BBJ).

Od 2002 r. działalność badawcza zakładu prowadzona jest w pracowni warszawskiej i pracowni lubelskiej.

W listopadzie 2002 r., po okresie przygotowywania stanowisk i dokumentacji do procedur Systemu HAR oraz wymagań dokumentów zharmonizowanych i norm europejskich objętych tym Systemem, Laboratorium Zakładu Kabli i Przewodów oraz BBJ Jednostka Certyfikująca zostały pozytywnie ocenione przez asesorów HAR.

Przystąpienie BBJ do prestiżowego europejskiego porozumienia jednostek certyfikujących przewody jest dużym sukcesem zespołu kablowego BBJ, pod kierunkiem Jolanty Mrówczyńskiej. Pisanie historii jest okazją do podkreślenia szczególnego udziału Elżbiety Śliwińskiej i Tadeusza Bełdowskiego – we wdrożeniu Systemu, Jerzego Gryty – w przygotowaniu stanowisk badawczych, Krzysztofa Wiącka – w opracowaniu komputerowym dokumentacji. Do sukcesu tego przyczynili się wszyscy pracownicy Biura.

Przystąpienie BBJ do Umowy HAR nastąpiło, ze względów natury formalnej (funkcjonował jeszcze system kwalifikacji na obligatoryjny znak bezpieczeństwa), dopiero z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Mówiąc o historii zakładu należy powiedzieć o udziale jego specjalistów w pracach normalizacyjnych PKN, IEC, CEE i CENELEC – Projekty norm, nadsyłane w ramach ankietyzacji, są zawsze rzetelnie analizowane i opiniowane. Specjaliści Biura uczestniczą w pracach komitetów technicznych PKN, tłumacząc normy międzynarodowe (m.in. Biuro wydało w r. 1974 w języku polskim normy CEE), a począwszy od lat 90-tych normy europejskie i dokumenty zharmonizowane (m.in. objęte zakresem HAR), w tym głównie z zakresu metod badawczych.

Specjaliści Biura byli inicjatorami wielu krajowych konferencji kablowych (m.in. w ramach powstałego w 1983 r. Komitetu Techniki Kablowej SEP), uczestniczy-

li w konferencjach kablowych organizowanych przez CIGRE, IEC, CEE, konferencjach międzynarodowych Jicable, a od roku 1996 uczestniczą w spotkaniach porozumień wielostronnych HAR Group, Cenelec Certification Agreement, Common Interest Group, LVD Forum.

Ryszard Włodarski był przez kilka lat przewodniczącym krajowego komitetu kablowego w Polskim Komitecie Wielkich Sieci Elektrycznych oraz członkiem międzynarodowego komitetu studiów Kable w CIGRE.

Ryszard Włodarski brał także udział w pracach międzynarodowego komitetu kablowego IEC i przez wiele lat był stałym członkiem grup ekspertów (grup roboczych) CIGRE i IEC, opracowujących metody obliczeń nagrzewania się kabli.

JUTRO BBJ

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, przyniosło BBJ nowe wyzwania w związku z przejściem z obowiązkowej certyfikacji na opartej o zasady Nowego Podejścia system oceny zgodności, bazujący, w obszarze wyrobów elektrycznych, na samoocenie producenta. Z drugiej jednak strony podstawowym rynkiem dla krajowego producenta stał się rynek Unii Europejskiej, w którym, poza znakowaniem CE, od dawna istotną rolę odgrywa certyfikacja dobrowolna na znaki renomowanych jednostek krajowych. Dla przewodów jest to w szczególności certyfikacja na znak HAR.

W tej sytuacji rola i przyszłość BBJ na pewno w bardzo dużej mierze zależy nie tylko od kondycji polskiego przemysłu elektrotechnicznego, w tym kablowego, lecz również od doceniania przez jego menadżerów roli i znaczenia dobrowolnej certyfikacji, jako wartości dodanej do znakowania CE wynikającego z przepisów prawnych.

BBJ przygotowało się właściwie do spełniania swojej roli w nowych warunkach, uzyskując nie tylko uznania i akredytacje krajowe, lecz również uznania międzynarodowe dające możliwość uczestniczenia BBJ w europejskich i światowych grupach porozumień o wzajemnym uznawaniu badań i certyfikatów.

Dla krajowego przemysłu kablowego najistotniejszy jest status BBJ jako pełnoprawnego członka HAR GROUP z prawem udzielania licencji na znakowanie przewodów znakiem BBJ-HAR.

Przyszłość BBJ to również zmiana relacji w stosunkach z producentem wyrobów – odejście od funkcji urzędu dopuszczającego wyroby do obrotu na rzecz faktycznego partnera producenta w jego dążeniach do uzyskania wysokiej pozycji na konkurencyjnym rynku i zdobycia zaufania odbiorcy. To wszystko dzięki bezstronności, doświadczeniu, rzetelności i niezawodności BBJ.

1 maja 2004 powróciliśmy do modelu certyfikacji, w którym działało Biuro Znaku Przepisowego SEP...

od 1933 r. w ocenie zgodności wyrobów elektrycznych

Stowarzyszenie Elektryków Polskich BBJ - BIURO BADAWCZE ds. JAKOŚCI

Biuro Badawcze ds. Jakości jest agendą Stowarzyszenia Elektryków Polskich wyspecjalizowaną w ocenie jakości i bezpieczeństwa wyrobów elektrycznych.

Siedziba w Warszawie

ul. M. Pożaryskiego 28,
04-703 Warszawa
tel.: (+48 22) 812 69 38
fax: (+48 22) 815 65 80
www.bbj-sep.com.pl
e-mail: bbj@bbj-sep.com.pl

Oddział w Lublinie

ul. M. Rapackiego 13/15,
20-150 Lublin
tel.: (+48 81) 747 52 24
tel./fax: (+48 81) 740 82 42
e-mail: lublin@bbj-sep.com.pl

BBJ jest akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji Jednostką Certyfikującą i Laboratorium Badawczym prowadzącym ocenę zgodności wyrobów elektrycznych, w szczególności w branży kabli i przewodów, sprzętu oświetleniowego, sprzętu elektroinstalacyjnego oraz aparatów niskiego napięcia.

BBJ jest uznaną jednostką certyfikującą w międzynarodowych systemach certyfikacyjnych europejskich CCA i HAR oraz ogólnosiwiatowym IECCE CB.

BBJ jest jednostką notyfikowaną dla dyrektywy LVD, MDD i IVMD.

BBJ oferuje:

- Badania wyrobów elektrycznych wg norm krajowych, międzynarodowych i specyfikacji producenta
- Certyfikaty na zastrzeżony przez BBJ znak
- Certyfikaty CCA, CB/IECEE stanowiące podstawę do uzyskania certyfikatów jednostek zagranicznych
- Certyfikaty **BBJ < HAR**
- Ocenę zgodności dla znakowania CE
- Informację normalizacyjną
- Szkolenia w zakresie oceny zgodności wg wymagań UE

**Stowarzyszenie Elektryków Polskich
BBJ - BIURO BADAWCZE ds. JAKOŚCI**

**sygnatariusz
Europejskiego Porozumienia Wielostronnego HAR**

**EUROPEJSKI ZNAK
◁HAR▷
DLA POLSKICH PRODUCENTÓW
PRZEWODÓW ELEKTRYCZNYCH
PRYZNAWANY PRZEZ POLSKĄ
JEDNOSTKĘ OCENY
ZGODNOŚCI
BBJ**

BBJ ▷HAR◁

Producenci zharmonizowanych przewodów elektrycznych mogą ubiegać się w BBJ – Biurze Badawczym ds. Jakości, krajowej jednostce oceny zgodności wyrobów elektrycznych, o licencję upoważniającą do oznaczania wyrobów znakiem BBJ ▷HAR◁.

Jedno badanie w BBJ + jedna licencja wydana przez BBJ = uznanie licencji jako własnej przez pozostałych 18 sygnatariuszy porozumienia HAR, to jest: ÖVE (Austria), CEBEC (Belgia), UL International DEMKO (Dania), SGS Fimko (Finlandia), LCIE (Francja), VDE (Niemcy), ELOT (Grecja), MEEI (Węgry), IMQ (Włochy), KEMA (Holandia), NEMKO (Norwegia), CERTIF (Portugalia), AENOR (Hiszpania), Intertek Semko (Szwecja), Electrosuisse (Szwajcaria), TSE (Turcja); BASEC (Anglia), EZU (Czechy).

BBJ

**ul. M. Pożaryskiego 28, 04-703 Warszawa
tel./fax: +48 22 812 69 38
www.bbj-sep.com.pl; e-mail: bbj@bbj-sep.com.pl**

Zestawienie firm kablowych działających w Polsce w 2007 roku

1	AKS-ZIELONKA Antoni Kazimierz Skwierczyński	ul. Leśna 17 05-220 Zielonka
2	BARWIK Andrzej Barwiński	Kozerki 38C 05-825 Grodzisk Mazowiecki
3	BITNER - Celina Bitner Dyrektor Jerzy Martowski	ul. Friedlina 3/3 30-009 Kraków ul.
4	CABLEX s.c. Stanisław i Jadwiga Cholaś	ul. Tuszyńska 65 95-030 Rzgów
5	CDH Sp.z o.o. Prezes Zarządu Czesław Dumala	ul. Biłgorajska 27 23-415 Księżopól
6	CET Sp. z o.o. Prezes Zarządu Andrzej Szwajcowski	ul. Zielona 27 43-200 Pszczyna
7	DAMIR Sp. z o.o. Prezes Zarządu Rafał Fiertek	ul. Wschodnia 137 80-066 Gdańsk
8	DELPHI Poland S.A. Kraków/Oddział w Jeleśni; Dyrektor Marek Rodek	ul. Suska 156 34-340 Jeleśnia
9	DRUT-PLAST Sp. z o.o. Prezes Zarządu Wiesław Kijak	ul. Pożarna 17 78-600 Wałcz
10	ELBUDEX Sp. z o.o. Prezes Zarządu Marian Kozioł	ul. Jagodna 1 12-200 Pisz
11	ELEKTRA Spółka Jawna Włodzimierz Nyc, Witold Nyc	ul. Marynarska 14 02-674 Warszawa
12	ELEKTROKABEL Spółka Jawna Antoni Karolak i synowie	ul. Chopina 151 62-700 Turek
13	ELEURO Sp. z o.o. Prezes Zarządu Tadeusz Polok	ul. Nad Białką 17 43-502 Czechowice-Dziedzice

14	ELNOWA Janusz Nowastowski	ul. Szubinska 17 85-312 Bydgoszcz
15	ELPA Józef Pamuła	ul. Orzeszkowej 2 48-300 Nysa
16	ELPAR Władysław Szczygielski	ul. Jana Pawła II 38 21-200 Parczew
17	ELPAR Spółka Jawna -Władysław Szczygielski, Andrzej Szczygielski, Marek Szczygielski	ul. Jana Pawła II 38 21-200 Parczew
18	ELPAR II Sp. z o.o. Prezes Zarządu Marek Szczygielski	ul. Szafirowa 9 16-400 Suwałki
19	ELTRIM Sp. z o.o. Prezes Zarządu Edyta Dembińska, Udziałowiec wiodący -Adam Makarski	Ruszkowo 18A 13-214 Uzdowo
20	ELTRON-KABEL Spółka Jawna Wiesław Gluza, Krzysztof Rutkowski, Tadeusz Rutkowski	ul. Martyniaków 11 43-600 Jaworzno
21	EŁKTRIM Witold Marek Styliński	ul. Dojazdowa 4 19-300 Ełk
22	ETOS Sp. z o.o. Prezes Zarządu Marian Zembrzusi	ul. Kolejowa 12 06-330 Chorzelskie
23	Fabryka Przewodów Energetycznych S.A. Prezes Zarządu Andrzej Trojanowicz	ul. Sielecka 1 42-500 Będzin
24	KABLE Maciej Dobrucki	ul. 3. Maja 12A 05-825 Grodzisk Mazowiecki
25	MADEX Spółka Jawna Antoni Dziembaj, Mirosław Domagała, Piotr Cegłowski	ul. Stefanówka 4B 05-462 Wiązowna
26	MANEX Sp. z o.o. Prezes Zarządu Lucjusz Starczewski, V-ce Prezes Janusz Nowak	Aleja Słowackiego 39 31-159 Kraków
27	MERCOR Spółka Jawna Marian Morawski i synowie	ul. Michałów 197 05-079 Okuniew
28	MROWIEC Spółka Jawna Włodzimierz Mrowiec	ul. Widok 27 43-300 Bielsko-Biała
29	NKT Cables SA Prezes Zarządu Maciej Zajac	ul. Legionów 59 43-502 Czechowice-Dziedzice
30	NOWEL s.c. Krzysztof i Maria Nowastowscy	ul. Kaszubska 14 85-048 Bydgoszcz
31	PATELEC ELPENA Sp. z o.o. Prezes Zarządu Sylvio Pollo Członek Zarządu Stanisław Łukaszewicz	ul. św. Wojciecha 24 59-220 Legnica
32	PLASTIMET Marek Niewiadomski	ul. Henryka 8/18 93-153 Łódź
33	PLASTMET s.c. Bolesław Panek, Tadeusz Mikuła	ul. Szkolna 5A 83-110 Tczew

34	RADPOL S.A. Prezes Zarządu Andrzej Sielski	ul. Batorego 14 77-300 Człuchów
35	ROGUM KABLE Sp. z o.o. Prezes Zarządu Krzysztof Rokita	ul. Grunwaldzka 66 83-000 Pruszcz Gdański
36	SIMECH SI Prezes Zarządu Marek Palka	ul. Zakładowa 1 32-600 Oświęcim
37	SZWARC Zbigniew Szwarc	ul. Gawrońska 31 95-200 Pabianice
38	TECHNOKABEL S.A. Prezes Zarządu Marian Germata	ul. Nasielska 55 04-343 Warszawa
39	TELE-FONIKA KABLE S.A. Akcjonariusz wiodący Bogusław Cupiał Prezes Zarządu Tadeusz Zajac	ul. Wielicka 114 30-663 Kraków
40	TEXSIM SI Prezes Zarządu Zdzisław Piątkiewicz	ul. Stawna 11a 53-300 Milicz
41	VOLTRIM KABLE Sp. z o.o. Prezes Zarządu Dariusz Pusz	ul. Okrężna 2 84-110 Krokowa
42	Zakład Wytwarzania Przewodów Elektrycznych Józef Krawczyk	ul. Podmiejska 22 31-462 Kraków
43	ZAMKABEL - Diana Świącka	ul. Wojska Polskiego 71 18-301 Zambrów
44	ZELTRIM-Zbigniew Makarski	Ruszkowo 18A 13-214 Uzdowo

Indeks przedsiębiorstw

- ABB 106
ABS 124
AEG, Niemcy 18, 131, 222
AENOR, Hiszpania 408, 415
AESA, Cortaillod 376
Akademia Górniczo-Hutnicza (AGH), Kraków 156, 211, 249
AKS-ZIELONKA, Zielonka 113, 114, 316–318, 416
Alcatel 106, 175, 263
ALCATEL-TELETRA SA, Poznań 320, 321
Alcoa Fujicura Ltd, Japonia 288
Andouard, Francja 228
Annae Bank, Dania 274
ASEA, Szwecja 18
ASEFA, Francja 407
AT&T, USA 102
BAKS, Karczew 330
Bank Gdański, Gdańsk 196
Bank Rozwoju Eksportu S.A. 106, 168
Bank Gospodarki Żywnościowej, Inowrocław 321
Bank Przemysłowo Handlowy (BPH), Kraków 150, 201
Bank Śląski 273
Bank Związku Spółek Zarobkowych 158
BARWIK, Grodzisk Mazowiecki 416
BASEC, Anglia 122, 124, 145, 156, 166, 177, 192, 237, 408, 415
Baza Maszyn Kablowych, Kraków 49, 209, 210, 244
BBJ – SEP, Warszawa 30, 124, 177, 344, 360, 363, 378, 379, 403–415
BEGRA BEGRA 356
Beta LaserMike, Wielka Brytania 341, 376
Będzińskie Zakłady Wytwórcze Materiałów Elektrotechnicznych, Będzin 282, 285
BIAZET, Białystok 317
BICC/DELTA 175
BITNER Zakłady Kablowe, Kraków 325–334, 416
Biuro Badawczo-Konstrukcyjne, Kraków 40, 210, 243
Biuro Ewidencyjne Kabli Ziemnych Spółka z o.o., Warszawa 26, 27
Biuro Podróży KRAKTEL, Kraków 125
Biuro Projektowo-Technologiczne Przemysłu Kablowego Biprokabel, Bydgoszcz 50, 63, 85, 96, 214, 319–324
Biuro Projektów Prozamet, Gliwice 294
Biuro Sprzedaży Kabli i Przewodów Centrokabel, Bytom 40, 48, 51, 52, 63, 68, 85, 204–208
Biuro Zbytu Kabli i Przewodów, Katowice, Bytom 48
Biuro Znaku Przepisowego, Warszawa 30, 31, 405, 406, 413, 405
Black&Decker 303
BONGARD 356
Bosch 301
Brondel, Francja 169, 173, 229, 231
Brugg, Szwajcaria 310
BUDIMEX-POZNAŃ S.A., Poznań 320
BUDOMONT-POMORZE, Bydgoszcz 320
BV (Bureau Veritas) 124
BVQI, Francja 192

- Bydgoska Fabryka Kabli (BFK), Bydgoszcz 12, 42, 51, 52, 60, 63, 64, 70, 72, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 87, 95, 102, 105, 106, 107, 111, 115, 117, 157÷178, 197, 201, 207, 214, 242, 248, 253, 256, 260, 261, 262, 263, 319, 321, 349, 366, 402, 411
- Caballe, Francja 153, 177
- Cablex s.c., Warszawa/Milanówek 113
- CABLEX s.c., Rzgów 113, 416
- CDH Sp.z o.o., Książopól 416
- CEBEC, Belgia 124, 408, 415
- Cecco, Kanada 201, 202
- CENELEC, Bruksela 249, 255, 380, 407, 412
- CENELEC Certification Agreement (CCA), 404, 407, 408, 414
- Centrala Eksportowo-Importowa Impexmetal, Warszawa 92, 306
- Centrala Handlowa Przemysłu Elektrotechnicznego, Warszawa 40
- Centrala Surowców Hutniczych, Katowice 258
- Centrala Zbytu Materiałów Elektrotechnicznych, Warszawa 258
- Centralne Biuro Jakości Wytrobów, Warszawa, 277, 410
- Centralne Biuro Konstrukcji Kablowych (CBKK), Ożarów koło Warszawy 10, 40, 48, 49, 210, 226, 243÷257
- Centralne Laboratorium Akumulatorów i Ogniów, Poznań 245
- Centralny Zarząd Przemysłu Elektrotechnicznego, Warszawa 39
- Centralny Zarząd Przemysłu Kablowego, Warszawa 47, 181
- Centralny Zarząd Przemysłu Metalowego, Warszawa 39
- Centroprzewód – Centralne Biuro Sprzedaży Przewodów, Warszawa 27
- Centrum Badawczo-Konstrukcyjne Obrabiarerek, Pruszków 254
- Centrum Medyczne, Myślenice 125
- Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowodzi (CNBOP), Józefów 326, 330
- Ceramique Polska Sp. z o.o. 389
- CERTIF, Portugalia 408, 415
- CET Sp.z o.o., Pszczyna 271, 273, 335–338, 416
- Chronos-Richardson 168
- Ciech-Stomil Sp.z o.o. 150
- CIGRE, Paryż 412, 413
- COBR Elektromontaż, Warszawa 411
- COCOM, Paryż 103, 231
- Complex, Łódź 113
- COMPREX Sp.z o.o., Kraków 220, 339–341
- Copper Cable Company, Wielka Brytania 125
- Corning, USA 103
- CORTAILLOD 232, 375
- Cortinovis 171, 173, 176
- CSA, Kanada 124, 177, 192
- Cupro-Technica Poland, Warszawa 113
- Czesko-Morawskie Zakłady Elektrotechniczne Fr. Križik, Praga 160
- DAMIR Sp. z o.o., Gdańsk 13, 416
- Davis-Standard 154
- De Angeli Industrie 169, 299
- Dea Tech Machinery 301
- DEKRA ITS, Włochy 296
- DELPHI Poland S.A., Jeleśnia 416
- Delta, Biała Podlaska 113
- DELTA, Wielka Brytania 124, 175
- DEMKO, Dania 408
- Diechsel i S-ka, Sosnowiec 18
- DNV, Norwegia 124
- Dolnośląska Spółka Inwestycyjna, Lubin 296
- DQS, Niemcy 124, 201, 270
- Drut-Plast Biuro Handlowe Sp. z o.o. 342
- Drut-Plast Cables, WNP 342, 348
- Drut-Plast Sp.z o.o., Wałcz 113, 114, 342–348, 416
- Ekspol, Łódź 113
- ELBUDEX Sp. z o.o., Pisz 113, 416
- Electrosuisse, Szwajcaria 408
- ELEKTRA Sp. J., Warszawa 349–353, 416
- ELEKTRIM Kable S.A., Warszawa 115, 117, 151, 175, 176, 197, 207, 242, 256, 258–263, 373, 376
- ELEKTRIM S.A., Warszawa 11, 12, 48, 69, 106, 107, 150, 168, 175, 176, 185, 189, 196, 197, 207, 242, 256, 258–263, 309, 365, 366
- ELEKTROKABEL Sp. J., Turek 113, 354–356, 416
- Elektrokoppar Svenska AB, Szwecja 277
- Elektrokord, Warszawa 113
- Elektromontaż, Poznań, Warszawa 101, 249, 410
- ELEURO Sp. z o.o., Czechowice-Dziedzice 416
- Elgos, Ożarów Mazowiecki 245
- Elkabel, Poznań 113
- Elkam, Zabrze 113
- Elkava 153
- Elmet 316
- ELNOWA, Bydgoszcz 113, 114, 357–358, 417
- ELOT, Grecja 408, 415
- ELPA, Nysa 417
- ELPAR Sp. J., Parczew 113, 114, 341, 359–361, 417
- ELPAR II Sp. z o.o., Suwałki 362–364, 417